

Den vertikala
trädgården gör entré

Våld i Belarus -
Ales Michaelvich

Mötesfrihet är ingen
självklarhet

ISSUE #1 2011

STUDENT LIBERALEN

TEMA
Bostadspolitik

**Miljoner människor
världen över flyr med
sina liv som insats.
Tusentals av dem lever
gömda och glömda i
Sverige. Liberal
solidaritet är aktiv
handling. Därför stödjer
jag Flyktingfonden**

Birgitta Ohlsson

FLYKTINGFONDEN

Liberala flyktingfonden grundades 2002 med syftet att ge ekonomiskt stöd till flyktingar i nöd.

Bidra på Flyktingfondens
postgirokonto 353388-2

---

www.flyktingfonden.se

INNEHÅLL

- 2** Ökad frihet för landets universitet
- 3** Mellanöstern ställer om
- 4** Kommer valsystemet i Storbritannien förändras?
- 6** Abuse of presidential candidates in Belarus 2010
- 8** Mötesfrihet är ingen självklarhet
- 9** Hela havet stormar för studenterna även denna höst
- 10** Hur den reglerade andrahandsuthyrningen påverkar din studieplats
- 11** Den vertikala trädgården för entré

Vill du skriva i Studentliberalen?

Maila ls@luf.se

Redaktionen består av Tobias Setterborg, Christina Englén, Hedwig Kastenholm, Emil Johansson, Benny Lindholm och Niklas Odelberg. För att kontakta redaktionen maila ls@luf.se.

LEDARE

Välkommen till debatten om framtiden

Av: Hedwig Kastenholm 1:e Vice ordförande Liberala studenter

The end of history kallade Francis Fukuyama den västerländska liberala demokratins ideologiska framfart efter kalla krigets slut. Människan hade utvecklats till en punkt där det inte längre var frågan om en ideologisk kamp, eftersom en av ideologierna tydligt hade visat sig överlägsen. Idén om att det finns ett slut på alla idéer är väldigt intressant. Finns det en punkt där alla förbättringar av tankar är genomförda? Det är frestande att säga nej, det måste alltid gå att förändra något. Det känns istället som att det är tanken som förhindras att arbeta fritt för att en idé blivit självklar mer än att denna idé är höjdpunkten av mänsklig utveckling. Detta problem med idéutveckling står nu liberaler i Sverige inför.

Alliansen har regerat i 5 år. Borgerliga reformer har genomförts, och liberala reformer har också genomförts. Det är nu möjligt att välja sin egen läkare, att välja sin egen skola. Ett svagt viskande når dock den som lyssnar – vad ska vi gå till val på i nästa gång? Var tar en politisk rörelse vägen när man har uppnått – i alla fall delvis – sina mål? Inom Folkpartiet finns samma problem. Partiet som länge har

framstått som en lysande stjärna för jämställdhet och feminism har tappat fart. Man har fått igenom pappamånader och jämställdhetsbonusar och har nu slut på radikala idéer, trots att jämställdhet knappast uppnåtts.

Vilka idéer ska i framtiden stå i partiprogrammet, på affischerna, i broschyrerna? Framförallt, vilka idéer kommer väcka entusiasmen hos en hel generation, förändra livet för miljontals människor och överföra den liberala ideologin till praktisk politik?

Liberala studenter ses, liksom andra ungdoms- och studentförbund, som den vakthund som ska hålla moderpartiet på den ideologiska banan. Vi ska säga till när de frångår de liberala principerna. Detta har vi också klart och tydligt gjort, och gör, när det gäller exempelvis datalagringsdirektivet. Vår roll är dock inte bara som en vakthund. Det är i de ideologiska ungdoms- och studentförbunden som idéer skapas och rörelser startas. Nästa omgång av liberala idéer kan, och bör, komma ifrån oss som står utanför partipolitiken.

Därför har vi startat utgivningen av medlemstidningen Studentliberalen igen. Den ska fungera som ett debattforum för våra medlemmar i synnerhet och liberaler i allmänhet. Här föds kanske nästa stora liberala idé i Sverige. Välkommen med ditt bidrag till debatten!

DEBATT

Avskaffa den liberala seperatismen

Av: **Gunnar Brådvik** Vice ordförande LS Skåne

Valet 2010 var en framgång för den svenska liberalismen bland väljarna, men en motgång för den svenska liberalismen i Sveriges riksdag. Trots att sex av tio väljare definierar sig som liberala enligt en undersökning gjort av Novus förra året, skrapade de två svenska liberala partierna bara ihop blotta 13,6 % av rösterna. Detta är inte ett underbetyg för den ideologi och de idéer vilka vi tror på, utan ett underbetyg för det sätt vi organiserar oss i syfte att nå politiskt inflytande.

Folkpartiet har, med några viktiga undantag, sedan 1970-talet befunnit sig i en borgerlig periferi där vi betraktats som ett slags borgerligt komplement till andra större borgerliga partier. De gånger vi faktiskt lyckats röra oss mot centrum i politiken (bildligt talat) har vi ständigt fallit tillbaka i skuggan av en borgerlig storebror.

En fyrtioårig liberal kräftgång handlar inte om enskilda partiledare, politisk framtoning eller enskilda sakfrågor. Det handlar om ett strukturellt misslyckande i hur vi organiserat oss för att verka för ett liberalare Sverige. När vi har ett konservativt parti i svensk politik med över 30 % i väljarstöd som alltjämnt dränker oss genom sin starka dominans i

regeringen, behöver vi våga vara självkritiska.

Receptet Liberal separatism, där Centerpartiet och Folkpartiet konkurrerar med varandra om samma väljare trots ganska små politiska skillnader har visat sig vara fatalt misslyckat. Åtminstone om vårt mål är större än att vara ett parti med inflytande på vissa enskilda områden. Givetvis finns det politiska skiljelinjer mellan Centerpartiet och Folkpartiet, men inte i den utsträckningen att det berättigar till två skilja partiorganisationer. Utan stöd av människor utanför våra trygga partilokaler kommer Sverige ändå aldrig gå med i NATO och införa Euron.

På 1960-talet var Centerstudenter en drivande kraft för en sammanslagning av Centerpartiet och Folkpartiet. Min förhoppning är att Liberala studenter nu, fem sekel senare, kan vara en kraft för samma politiska vision; ett slut på den liberala seperatismen i Sverige.

Centerliberalerna

Studentliberalen 1 2011 - 5

DEBATT

Ökad frihet för landets universitet – men friheten får vi vänta på

Av: Erik Wretling, Liberala studenter Uppsala

Den första januari inträffade ett stort steg i svensk högskolehistoria då landets lärosäten fick betydligt större självständighet, en möjlighet som kan stimulera kvaliteten och konkurrensförmågan med internationella konkurrenter. Detta är ett steg som både forskning och politiker eftersträvat, speciellt då det är befäst på ökad självständighet leder till ökad kvalitet. Reformen får ändå ses lite av en fegsatsning där regeringen inte gjorde tillräckligt.

Autonomireformen föreslog en frikoppling av alla lärosäten ifrån myndighetsramen till att bilda en ny associationsform, Självständiga lärosäten. Förslaget innebar att lärosätena skulle bli egna juridiska personer, en liknande verksamhetsform som internationella lärosäten.

Utbildningsdepartementet gillade förslaget men hamnade på kollision med Finansdepartementet som inte gillade att så pass omfattande del av budgeten som högre utbildning består av, frikopplades. Regeringen inriktade sig istället på att ge lärosätena ökad frihet inom ramen för myndighetsramen, Redan där fegade regeringen ur. Men vad innebär den nya friheten för lärosätena då? Det man ska först och främst komma

ihåg är att landets universitet och högskolor har varit starkt styrda av dels högskolelagen och högskoleförordningen, dels budgetmässigt och dels genom särskilda regleringsbrev. Det stora som händer är att högskolelagen som detaljstyrde allt ifrån vilka befattningar som skulle finnas, hur utbildningen skulle läggas upp och extakt vilka organ som skulle finnas på lärosätet nu i princip är helt borta. Där tidigare regeringen genom stora dokument detaljstyre lärosätena vilka uppgifter dem ska utföra, tillsammans med en lagstiftning som styrde allt ifrån hur många personer som skulle sitta i varje organ på lärosätet till utbildningens upplägg, är det upp till lärosätet själva att bestämma sin organisation. Detta har väckt stor diskussion då regleringen om fakultetsnämnder och dess kollegiala styrning försvinner.

Man kan dela upp förändringarna i fyra områden: Organisation, Utbildning, Personal och ekonomi. När det gäller organisation får lärosätena egen frihet, då all reglering kring inre organisation försvinner ur lagen, dock är så är man fortfarande en myndighet och en del av staten. Man får större frihet att lägga upp utbildningar och utforma dem. Personalpolitisk sker omfattande förändring, då

man i lagen tidigare reglerade vilka befattningar som skulle finnas, Professor, lektor, adjunkt etc så blir bara professor och lektor kvar, och lärosätena själva får bestämma övriga titlar.

Men jag är kritisk, regeringen löste inte frågan om de ekonomiska ramarna och om en helt frikopplad associationsform. Detta betyder att staten fortfarande finansierar lärosätena och lärosätenas möjlighet till andra inkomster är begränsad. Detta är det största problemet med reformen då man får forma sin verksamhet och organisation själv, men så länge man inte får ersätta regeringens pengar med egna intäktkällor är autonomi begränsad. Dels så innebär lagändringen att man fortfarande är en del av staten, en frikopplad form övergavs vilket får ses som ett misslyckande. Här måste regeringen våga ta tag i frågan och exempelvis stiftelseombilda lärosätena, då det är först då vi kan diskutera om att lärosätena har en reell autonomi. Liberala studenter måste nu vara en reformistisk kraft som trycker på så reformen kan genomföras i sin helhet, vi har inte råd att inte ge högre utbildning och framtidens studenter den bästa utbildningen, som läggs upp av dem själva och universiteten.

INTERNATIONELLT

Mellanöstern ställer om

Av: Alper Bilge

Den här våren har inte blivit som en vanlig årstid för de flesta i Mellanöstern. Diktaturer har fallit och de som vägrat lämna makten har blivit fiende med sitt eget folk då exempelvis inbördeskrig blivit de facto i Libyen och Bashar al-Assad låtit prickskyttar mörda oskyldiga demonstranter. Sedan finns diktatorer som Mubarak, där han till skillnad från de förra figurerna ”flytt presidentposten”. Nu står regionen inför en ny period då status quo inte längre håller, vilket leder till att Mellanöstern ställer om, det är detta texten kommer fokusera sig på.

I och med Camp David-avtalet har relationen mellan Egypten och Israel varit stabil. Stabiliteten grundar sig i fred med Israel och en järnring kring Gazaremsan. Nu när revolutionen i Egypten lagt sig kan detta komma att ändras, förändringarna kan leda till en normalisering mellan det palestinska Hamas (som styrt Gaza sedan 2006) och regimen i Egypten, samt att järnringen kring Gazaremsan lättas upp vilket Israel ser med ängslan på. Kan detta leda till att Egypten närmar sig Palestina och fjärrar sig från Israel, samtidigt som Camp David-avtalet kvarstår?

Annan viktig förändring är den mellan de forna fienderna Egypten och Iran. Sedan revolutionen 1979 har inga Iranska fartyg passerat Suezkanalen, dock kom detta att ändras då Egyptens militär lät två krigsfartyg passera kanalen utan något hinder. Som en allierad av USA och Israel skulle Mubarak inte låta detta ske.

Eftersom Israel inte vill se Iranska flottenheter passera landets medelhavskust. Militären i Egypten ville å sin sida visa

"Kan detta leda till att Egypten närmar sig Palestina och fjärrar sig från Israel, samtidigt som Camp David-avtalet kvarstår?"

hemmaopinionen att den inte tillvaratar Israels alla intressen, då folk i allmänhet står för palestiniernas sak.

Om än senare för Syrien har dominoeffekten slagit hårt mot landet. Syrien och Saudiarabien som inte alltid varit på god fot med varandra, har på senare tid öppnat för diplomatiska förbindelser. Revolutionen kan bli det mest explicita exemplet på detta då Saudiarabien gör (och säkerligen kommer göra) det som krävs

för att stötta Bashar al-Assad. Anledningen är att saudierna inte vill ha en ovisshet i regionen samtidigt som man vill fortsätta den goda relationen som påbörjats länderna emellan.

Detta leder till frågan är det möjligt att en socialistisk och nationalistisk regim (Baathpartiet i Syrien) kan samarbeta med en islamistisk teokrati (regimen i Saudiarabien)? Svaret blir då ja, eftersom extrema tider kräver extrema åtgärder.

Det finns idag en del avhoppare inom den Libyska statsapparaten, vilket bara förra året var något som ingen i landet kunde ana om. Nu väljer en del medarbetare till General Khaddafi att isolera honom och han blir allt ensammare på toppen. Khaddafis justitieminister väljer att bilda en regering oberoende av diktatorns godkännande. Medan USA hoppas på att avhoppade spionchefen Musa Kusa som var en av regimen tre främsta företrädare, kommer användas som lockbete och förebild för potentiella avhoppare inom regimen. Frågan är nu, inte om Khaddafi kommer avgå utan hur han gör det.

INTERNATIONELLT

Kommer valsystemet i Storbritannien förändras?

Av: David Ekstrand

Den 7 maj gick britterna till valurnorna för att folkomrösta om ett nytt valsystem. Omröstningen slutade med ett klart nederlag för jasidan. 68 procent av folket röstade nej.

Lib Dems, Folkpartiets systerparti, har länge drivit frågan om ett rättvisare valsystem. Partiet har systematiskt missgynnats av det nuvarande systemet, där landet delas in i 650 valkretsar, som var och en väljer en parlamentsledamot enligt principen ”flest röster vinner”. Vid senaste underhusvalet i maj 2010 fick man till exempel 23 procent av rösterna men färre än 9 procent av mandaten. Labour, å andra sidan, fick 29 procent av rösterna och nästan 40 procent av mandaten. Närvalet interulerade i en majoritet för något av de två stora partierna såg Lib Dems en chans att kunna förhandla sig till en folkomröstning om ett nytt valsystem i utbyte mot att ingå i en regeringskoalition.

Valsystemet behåller systemet med enmansvalkretsar men låter väljarna rangordna kandidaterna. Om en kandidat får en majoritet av väljarnas förstahandsröster blir denne vald. Annars stryker man den sämsta kandidaten och fördelar dennes väljares andrahandsröster

till de andra kandidaterna. Så håller man på tills någon får en majoritet. Systemet gynnar Lib Dems i valkretsar där man är näst störst, eftersom det tredje största partiets väljare (oftast Labour eller Tories) kan förväntas lägga sina andrahandsröster på Lib Dems hellre än att gynna sina rivaler.

Majoritetsvals systemet har i Storbritannien resulterat i att ingen regering sedan 1931 vunnit en majoritet av folkets röster, trots att de allra flesta regeringar varit majoritetsregeringar. Det är först nu, med den nuvarande koalitionen, som landet fått en regering som en majoritet av folket faktiskt röstade på. Det faktum att det nuvarande systemet oftast garanterar majoritetsregeringar är en av de saker som gör det omdiskuterat: vissa välkomnar den stabilitet som systemet ger, medan andra tycker att det är orättvist att man kan få styra landet utan att ha folkmajoriteten bakom sig.

Folkomröstningen var ett av de viktigare kraven som Lib Dems lyckades få igenom i förhandlingarna med sin blivande koalitionspartner, Tories, som dock kampanjade för nejsidan. Labour, å sin sida, tog inte officiellt ställning, men de flesta inom partiledningen stod på jasidan.

Det återstår att se vad som nu händer med Lib Dems kamp för ett rättvisare valsystem. Man fick äntligen sin folkomröstning, och man förlorade den med råge. Gissningsvis kommer det att ta lång tid innan man vågar föra upp frågan på den politiska dagordningen igen. En stor utmaning framöver är att försöka utveckla en egen politisk profil som kan locka väljare, trots att man är sitta i en koalition där mycket fokus hamnar på ekonomiska frågor. Den politiska striden kring den kraftiga ökningen av högskoleavgifterna har också gjort att man uppfattas som svikare – Lib Dems drev nämligen innan valet på för ett avskaffande av avgifter på högskolan. Situationen är inte helt olik den som gäller för de mindre partierna i Alliansen, fast mer extrem eftersom Lib Dems och Tories ligger så långt ifrån varandra.

Det finns all anledning att följa den liberalkonservativa koalitionen försök att styra landet ut ur den ekonomiskakrisen. Lib Demssiffror ser dåliga ut nu, men man kommer förmodligen gå in i nästa val som ett regeringsparti i högkonjunktur. Inte minst i Sverige har vi ju lärt oss att opinionssiffror i början på mandatperioden inte alltid säger så mycket om resultatet på valdagen.

liberala studenter!

Kallelse till Liberala studenters årsmöte 2011

Liberala studenters årsmöte hålls den 3 december 2011 i Studieförbundet vuxenskolans lokaler på Kungsgatan 12 i Uppsala. Mötet beräknas påbörjas kl 09:00 för att sedan hålla på under hela lördagen. Tidplan kommer tillsammans med övriga årsmöteshandlingar närmare årsmötet. När förhandlingarna är avslutade följer årsmötesmiddagen.

Anmälan

Samtliga medlemmar av Liberala studenter har närvaro- och rösträtt på årsmötet.

Anmäla sig gör man lättast på:

<http://luf.wufoo.com/forms/anmalan-liberala-studenters-arsmate-2011/>

Ersättning för resa

Liberala studenter ersätter utgifter för resa till och från årsmötet under förutsättning att man anmäler behov av biljett senast den 20 oktober 2011.

Motioner

Man kan motionera på den ideologiska kompassen, LS riktlinjer, på att årsmötet ska göra ett uttalande eller att presidiet ska arbeta för en viss fråga. Den ideologiska kompassen finns tillgänglig i Liberala studenters mapp på LUF:s forum (www.luf.se/forum) och på hemsidan (<http://www.liberalastudenter.se/Politik/>).

Motioner skickas lättast in via:

<https://luf.wufoo.eu/forms/motionsformular-far-ls-arsmate-2011/>

Motionerna ska vara LS presidium tillhanda senast den 19:e november.

Kandidaturer

Kandidaturer och nomineringar till presidieposter skickas till valberedningens ordförande, David Lindberg, david.lindberg@stockholm.se.

Kandidaturer ska vara valberedningen tillhanda senast den 19:e november.

Vid frågor kring årsmötet, kontakta Niklas Odelberg på 0708-549032 eller Niklas.Odelberg@luf.se.

Abuse of presidential candidates in Belarus

Av: Ales Michaelvich, Presidential Candidate in Belarus, 2010

I was always advocating for the peaceful evolutionary change of the country's political regime and I saw the upcoming 2010 presidential elections as an opportunity to openly declare my views on the country's further political and economic development, find possible ways of cooperation between the authorities and civil society in Belarus. Work with various sectors of Belarusian governmental system convinced me that the Belarusian state structure was in need of an urgent modernization, with an emphasis on local self-government, democratic procedures and respect to human rights. My participation in the presidential campaign also resulted from all my previous civic and political activities.

In January 2010 I officially declared I would be taking part in the presidential elections in Belarus as an independent candidate. I saw my presidential campaign as an opportunity to attract people that never before actively participated in politics, but were willing to improve the economic and political image of the country without resorting to radical ideas but rather by means of progressive reforming of the major spheres in economy and political sector. From the very beginning I tried to work with the

various target groups of Belarusian society, organizing events and addressing them directly, aiming to attract their attention. I left the classical opposition voters to other candidates, instead focusing on a larger segment of society.

I must admit that the conditions for organizing a presidential campaign in Belarus were more liberal than in the previous years. I was able to freely address my views and meet with the people, despite minor violations from the side of the authorities. In May 2010 I presented a thesis of my electoral program: "Belarus: Strategy of Evolution" in Minsk city hall. The electoral program consisted of three basic parts: economy growth, effective state, active society. I was also able to register Union "For Modernization". The organization promotes transformation of a Belarusian state to modern forms of organization of economics, social and cultural spheres, as well as preparation of Belarusian society for the upcoming changes. The Union aims at reaching a different level of business-state relations, stimulation of inner market competition, attraction of new technologies, investments into high-technology production, development of service industries.

During my campaign I gave numerous interviews to Belarusian and foreign media, participated in the debates and made working visits to Belarusian regions. My initiative group was able to collect the necessary amount of signatures for balloting. Which was quite surprising, most of them were from Belarusian province. After I was officially registered as a presidential candidate, I continued my promotion campaign, making strong accent on agitation in the regions, fully using my time on state television and radio, seeking understanding with the authorities on the issue of modernization of the country and implementation of democratic changes. All in all, I believe the campaign proved to be relatively successful for me with independent polls giving me 10 % of the electoral votes. If I were to go back, I would not seriously change any point of my campaign. During the campaign period, I was able to meet many new people, establish contacts and I believe the voters were able to hear my message on the modernization of the country.

What happened at the day of elections, on December 19, cannot be described in any rational terms. To the moment when I came to the rally a big amount of its participants were beaten and injured. Hundreds

of people who protested against the election result have been arrested in the post election crackdown. I was arrested by the KGB troops later in the night at my campaign office and taken to the KGB prison. Members of my initiative group were being constantly called to the KGB for interrogation, as well as some of my relatives. Shortly before the New Year I was officially accused of organizing of mass disorders. The events following the accusation were even more disturbing. In the KGB prison I was subjected to tortures. KGB jail carried out personal searches of prisoners for five or six times a day: Men in black masks with no markings conducted such searches. We were stretched naked, with our legs hooked up to a complete string. We could feel our ligament tearing; in the end of this procedure, it was difficult to walk. We were placed

naked a meter apart from the wall with our hands stretched forward, propping up the wall in the room, where the temperature didn't exceed ten degrees. We had been kept so for 40 minutes until our hands got swelled. Sometimes they made us prop up the walls with our palms up. Some prisoners with a poor health got faint during such "procedures." However, the people in masks did not stop. They didn't turn off the fluorescent lamps at night but demanded to lie down under the lamp, not even covering the face with a handkerchief to see the face. As a result, the eye-sight began to deteriorate. We were ordered to sleep with our faces turned to the "eyes" in the doorway, the compliance of which was continually watched - if turned while sleeping, they went in and woke us up, forcing to lie down as ordered. In fact, it

caused a complete absence of sleep. Prisoners were denied their legal right to medical help. Lawyers were also not allowed to prisoners. This was done deliberately to make the prisoners keep silence about torture. I refused to read out a statement, condemning the other candidates, on TV. KGB conducted questioning without lawyers, without protocol, thus violating the procedural rules. They confiscated my diary with every-day records, made there; but it is impossible to erase from my memory what happened within those walls. The condition for my release was the signing of a "cooperation agreement." I deliberately took this step, and it was not dictated by the pressure and torture, but the desire to convey information about what's happening to the prisoners.

Soon after I was released, I gave a press-conference in which I stated about the conditions in the KGB prison and the tortures taking place there. I wanted people to know the truth on what is really going on to the political activists and former presidential candidates, that such things are possible in a European country in the centre of Minsk in the 21 century. I wanted to show what the current regime was ready to do to remain in power, how it violates basic human rights and

---

INTERNATIONELLT

Mötesfrihet är ingen självklarhet

Av: Susanne Hedberg

how it makes oppositional political activists agree to cooperate.

After two weeks of active campaigning on informing the society on tortures and conditions in KGB prison, I secretly left the country for fear of persecution from Belarusian authorities and possible new detainment by KGB.

It is evident that the regime now faces one of the most serious economic crises that ever happened to Belarus. In some spheres it seems as if we went back to the beginning of the 90-ies with the deficit of products and inflation. The regime relies on Russian credit and financing but this will not change the situation in the long term. What is needed is serious economic, social and political modernization, but the regime is unlikely to start reforming as it will diminish Lukashenka's personal power.

The EU should first of all press the regime for stopping of tortures and for the release of all political prisoners. It may also impose sanctions, though previously I was against such measures. Third sector and pro-democratic representatives, independent media and organizations should be supported.

För några månader sedan träffade jag en person som knappt kunde förstå den verklighet som jag målade upp. Jag berättade om hur jag hade deltagit i en demonstration för mötesfrihet i Ryssland utanför den ryska ambassaden i Stockholm. Vi höll i våra plakater och lyssnade på en talare. Mer än så var det inte.

Vi behövde aldrig känna någon oro för att vi skulle bli arresterade med våld och behöva spendera det kommande dygnet i en trång cell. Den ryska personen kunde knappt tro sina öron när jag berättade att polisen som var på plats inte var där för att gripa någon, utan för att bara se till så att demonstrationen gick som den skulle.

Ryssland är inte särskilt långt borta, det är bara en färjetur bort från oss. Ändå så lever jag och denna person i två helt skilda världar. När han deltar i demonstrationer för mötesfrihet, något som är självklart för oss här i Sverige, kommer han troligtvis bli arresterad och spendera natten i häktet. Att kunna träffas, en grupp människor, på ett torg och yttra sig är ingen självklarhet i hans vardag.

Trots rädslan för att han återigen kommer att arresteras, fortsätter min ryska vän att demonstrera för rätten till mötesfrihet i Ryssland.

"Det minsta vi som lever i ett demokratiskt land kan göra är att resa oss från soffan och engagera oss."

Om Sverige menar allvar i sitt starka stöd för de mänskliga rättigheterna så måste man reagera när dessa rättigheter systematiskt kränks. De som riskerar att bli arresterade när de kämpar för mänskliga rättigheter stärks av att veta att omvärlden trots allt inte blundar och tiger.

Det minsta vi som lever i ett demokratiskt land kan göra är att resa oss från soffan och engagera oss. Vi måste utnyttja vår yttrandefrihet och stå upp för de vars röster är tystade. Vi måste bli fler som uppmärksammar bristen på demokrati och mänskliga rättigheter i länder runt omkring oss. Vi bör inte blunda.

Det är viktigt att vi fortsätter uppmärksamma bristen på frihet, inte bara i Ryssland, utan också i andra delar av världen. Vi bör inte tuga och blunda när mänskliga rättigheter kränks i vår omvärld. För om vi inte hjälper och stödjer de människor som kämpar för mänskliga rättigheter i dessa länder de inte existerar – ja, vem ska då hjälpa dem?

BOSTADSPOLITIK

Hela havet stormar för studenterna också denna höst

Av: Hedwig Kastenholm, 1:e vice ordförande Liberala studenter

För några veckor sedan påbörjades ännu en hösttermin på Sveriges universitet och högskolor. Då kom också ett säkert hösttecken – artiklar om den alarmerande bostadsbristen på de stora studentorterna. De senaste åren har ett rekordhøgt antal studenter antagits och liksom tidigare har inte alla hittat en fast bostad i början av terminen. En del påbörjade till och med inte sina studier på grund av detta. Detta gäller särskilt för utländska studenter som genom brist på kontakter och kännedom om situationen är utsatta. Med packade väskor anländer de bara för att inse att det på de flesta populära orter i Sverige inte finns en fungerande bostadsmarknad.

Stockholms handelskammare beräknar att det bara i Stockholm saknas 85000 bostäder. Detta är alltså antalet bostäder som behöver byggas idag, eller snarare igår. Att bygga så många bostäder kommer dock ta lång tid och även om den lösning de presenterar – marknadshyror - skulle kunna bidra till en fungerande hyresmarknad kommer detta inte ske imorgon. Faktum är också att många studenter inte söker eller kan komma i fråga för ett förstahandskontrakt med de krav de ofta har på fast anställning och viss årsinkomst.

De lösningar som står närmast studenterna är istället studentbostäder och andrahandskontrakt. Andrahandsuthyrning sker på de ickefungerande bostadsmarknaderna i Sverige i många fall svart och utan tillstånd. Dessa andrahandskontrakt är givetvis mer osäkra än de som sker lagligt. Att lagstifta om tillfällig rätt till andrahandsuthyrning skulle öppna för fler lagliga kontrakt. Om man undantar inkomster från tillfällig andrahandsuthyrning från skatteplikten skulle också fler våga hyra ut med riktiga kontrakt och resonabla villkor.

Studentbostäderna lider av samma problem som hyresmarknaden i allmänhet – desökande är för många och bostäderna för få. Nybyggda studentbostäder är paradoxalt nog ofta svåra att hyra ut då hyran är för hög för de CSN-begränsade studenterna. Standarden är i paritet till hyran, eget badrum och ofta eget kök eller pentry finns i många studentbostäder. De bostadssökande studenterna kan nog i många fall uppskatta en delad toalett framför den osäkra tillvaron på bekantans soffor. Standarden på studentbostäder måste bli mer varierad – hyran kan då sänkas och utbudet höjas.

Under förra årets grasserande bostadsbrist hyrde vissa universitet tillfälliga bostäder åt sina studenter. Lärosätena måste ta mer ansvar för studenternas situation – särskilt för de utländska studenterna som till att börja med behöver information om situationen. Lärosätena vill också ta ett större ansvar – nio lärosäten, många av dem på platser med en hårt ansatt bostadsmarknad, har fått rätt att hyra ut studentbostäder. Förhoppningsvis tar de den här chansen att erbjuda sina studenter bostäder och behålla dem på lärosätena trots bostadsbristen. Framförallt kan lärosätena bli en viktig aktör i debatten om bostadsmarknaden.

Alla dessa lösningar kan säkerställa att fler studenter kan påbörja sina studier kanske redan nästa höst, utan att vara bostadslösa. Alla studenter kommer dock inte kunna få mer permanenta bostäder om inte den akuta bostadskrisen löses. Marknadshyror kan förändra situationen, men det kommer ta tid. Desto bättre anledning att genomföra en förändring redan nu.

Hur många studentkullar ska påbörja sina studier innan deras största fokus kan bli att genomföra studierna och inte att hitta en bostad?

BOSTADSPOLITIK

Hur den reglerade andrahandsuthyrningen hotar din studieplats

Av: Tobias Setterborg

Bostadsbristen i Sverige breder ut sig. Av Sveriges 290 kommuner uppger i dag 119 att de har någon form av brist på bostäder. Problemet är självklart som störst i storstadsregionerna samt kring de större studieorterna och nyproduktionen släpar efter. Under 2010 byggdes det knappt 20 000 lägenheter. Då är det värt att notera att Boverket räknar med ett behov på minst 40 000 lägenheter om året. Samtidigt gör sig en miljon ungdomar födda mellan 1987 och 1997 redo att flytta hemifrån. En femtedel från Stockholmsregionen och en stor andel kommer att söka sig till storstadsregionerna eller landets studentstäder.

Bostadsbrisen hotar ungas rörlighet. I dag är det inte ovanligt att folk tvingas tacka nej till en studieplats då de inte finns boende. Vid Uppsala universitet uppges tre procent av de antagna tacka nej till sin studieplats på grund av bostadsbristen.

Bostadskön för studenter växer i Stockholm. Mellan 2007 och 2010 ökade bostadskön från omkring 25 000 till 52 000. Så här ser det ut på många håll runt om i landet. I Uppsala fick studentkåren ta fram krisboenden åt hemlösa studenter, i Göteborg är väntetiden på mellan ett och fyra år för en

studentlägenhet. I Lund slog bostadsunderskottet nya rekord under 2010. Bara tre av landets 29 högskoleorter kunde under 2010 erbjuda en studentbostad inom en månad.

Den som tror eller hoppas på en ny byggboom lär få vänta och även om man skulle bestämma sig för att bygga bort bristen skulle det ta många år vilket inte skulle komma dagens studenter till nytta. En lösning kan därför vara att bättre utnyttja det bostadsbestånd som finns. En lösning som lyfts fram på ett flertal håll är att övergå till en mer flexibel andrahandsuthyrning av bostadsrättslägenheter.

Timbro är inne på den linjen i sin rapport "Alternativ till marknadshyror". Även Stockholms handelskammare driver sedan tidigare frågan om en mer flexibel andrahandsuthyrning. För trots den rådande bostadsbristen står tusentals lägenheter tomma. Restriktiva bostadsrättsföreningar och en reglerad hyrestillämpning vid andrahandsuthyrning är förklaringen. För den som inte vill hamna hos hyresnämnden kan det bli dyrt. En bostadsrättsägare får nämligen inte ta ut en högre avgift än hyran i jämförbara hyresrätter i samma område. Då de flesta sitter på stora lån på sina lägenheter kan

det innebära flera tusen i månaden man förlorar. Skulle man trots det ta ut en hyra som täcker de faktiska kostnaderna för bostaden är risken stor att man hamnar hos hyresnämnden. Väl där har man liten chans att klara sig. Av 101 fall mellan 2007 och 2009 var det endast i fem fall där hyresnämnden inte ansåg att det var tal om någon ockerhyra. Det här tillsammans med krångliga skatteregler gör att många hellre låter bli.

Tittar man på Norge där det är tillåtet att hyra ut upp till 50 procent av den egna bostaden eller hela bostaden under en begränsad tid utan att beskattas för hyresintäkten. I Norge har därför många småhus byggts om för att kunna fungera för två hushåll. Skattebefrielse, tillsammans med en mer flexibel andrahandsuthyrning skulle ge incitament för fler att hyra ut hela eller delar av sin bostad. Det skulle på sikt också kunna bidra till att hyresnivåerna hålls nere när utbudet av andrahandslägenheter ökar.

Stockholms handelskammare menar att man skulle kunna frigöra 43 000 bostadstillfällen med en sådan här reform – bara i Stockholm. För landets studenter skulle det kunna innebära att man slipper tacka nej till sin studieplats.

BOSTADSPOLITIK

Mitt hem, min borg

Av: **Hedwig Kastenholm**

En gång hamnade jag i en trevlig diskussion om bostadsmarknaden med en kvinna som arbetade för vänsterpartiet. Irritationen ökade när jag inte kunde förstå att en bostad inte var en vara utan i själva verket en mänsklig rättighet. Nu kan jag faktiskt hålla med henne – inte att besittningsrätt och marknaden ska sättas ur spel, på det sättet är och förblir en bostad en vara – men att en bostad, ett hem, också har ett känslomässigt värde.

Hemmet är absolut min borg och i min borg vill jag vara ifred. Jag tror att denna känsla delas av många- om inte alla – vem har inte en irriterande historia om en nyfiken granne som stormat in oinbjuden? Detta gäller också att vara ifred för staten. Ett exempel på hur känslomässigt det är när staten försöker kontrollera hemmiljön visar sig så snabbt radiotjänst kommer på tal. Svenskarna betalar många skatter och avgifter utan att reagera – när diskuterades senast begravningsavgiften på en middag? – men just radiotjänsts dörrknackande kontrollanter som frågar om tv-innehav väcker en urilska i folkhemmet. Det är ganska uppseendeväckande att vi än idag debatterar radio- och

tvavgiften med utgångspunkten om den är effektiv eller inte och inte när den egentligen är så integritetskränkande att den borde förändras bara på grund av det.

Ett EU-direktiv anförde att alla EU-medborgare ska registreras inte bara på gata och husnummer utan också på exakt lägenhet. Sverige som alltid ska vara duktig i sådana sammanhang satte sitt likaledes duktiga och effektiva skatteverk på uppgiften. Snart hade en stor del av svenskarnas lägenhetsnummer insamlats – idag går det inte att göra en adressändring utan att nummer anges. Orsaken till insamlingen är att forskning ska kunna bedrivas.

Om man blundar för det faktum att hela befolkningen ombeds/ tvingas registrera sig för en gigantisk forskningsdatabas utan att ge sitt medgivande – hej hej 1984 – så kan en enkel slagning på internet påvisa problematiken med reformen. På de otaliga hemsidor som hjälper en hitta adresser till vänner och bekanta syns nu också lägenhetsnummer. Där man tidigare endast kunde se i vilket hus någon bodde kan man nu enkelt se i vilken lägenhet och med vem någon bor. Det kan ju vara roligt att vara offentlig sambo med

någon – också utanför facebook – men vem har egentligen frågat om denna information ska göras offentlig? Och till vilken nytta? Återigen minskar möjligheten till privatliv i Sverige – och debatten uteblir.

Mitt hem är min borg. Och i min borg vill jag ha ifred. Och för de som genast anför modern av alla integritetsdebattsargument ”vad har du att dölja egentligen?” så säger jag – en hel del. Det vet väl alla som varit på fest och tittat i badrumsskåpet (och ja, det gör ni) att i ett hem finns det en hel del privata saker. Huruvida det ska fortsätta vara privat eller inte är det inte upp till staten att bestämma. I min borg avgör jag gärna själv, tack.

Vi håller koll på Europas sista diktatur!

liberala studenter!